

2. Шумило Ю.О. Роль управлінського обліку в системі управління витратами / Ю.О.Шумило // Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць: – К., 2007. – Вип.10 (77). – С.39–43–134.

3. Чумаченко М.Г. Управлінський облік потребує підтримки в Україні / М.Г.Чумаченко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2001. – №9. – С.33–38.

4. Нападовська Л.В. Управлінський облік: [монографія]. – Наука і освіта, 2000. – 450 с.

5. Голов С.Ф. Управлінський облік: [підручник] / С.Ф.Голов. – К.: Лібра, 2003. – 704 с.

6. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Ч.1: [монографія]. – Х.: ВД «НЖЕК», 2006. – 368 с.

7. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Ч.2: [монографія]. – Х.: ВД «НЖЕК», 2006. – 360 с.

8. Коцкулич Т. Трансакційні витрати: основні аспекти теорії трансакційних витрат як фактора оптимізації діяльності підприємств / Т.Коцкулич // Економіст. – 2014. – № 7. – С.36–39.

9. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // zakon.1rada.gov.ua/laws/show/z0027-00/.

10. Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. №415 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // zakon.1rada.gov.ua/laws/show/z0610-06/.

11. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. №3480-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua / laws / show / 3480-15.

12. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. № 514-УІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // zakon.2rada.gov.ua/laws/show/514-17.

13. Сльозько Т. Методи обліку витрат чи методи управління витратами: проблеми дефініцій / Т.Сльозько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 4. – С.16–21.

Р. Л. УС,

к.е.н., старший викладач кафедри інформаційного менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», академічний адвокат ISACA

Г.С. НЕРСЕСЯН,

аспірант кафедри аудиту та оподаткування Кіровоградського національного технічного університету

ІТ-аудит – інструмент стратегічного управління організації

Стаття присвячена дослідженню аудиту інформаційних технологій (ІТ-аудиту) як інструменту стратегічного управління, зокрема, з погляду його застосування в системі ІТ-менеджменту організацій як зовнішньої консалтингової послуги. Запропоновано узагальнений комплекс заходів зовнішнього ІТ-аудиту. Розроблено опитувальний лист для проведення попередньої діагностики ІТ-середовища організації.

Ключові слова: стратегічне управління ІТ, ІТ-аудит, зовнішній ІТ-аудит.

Р. Л. УС,

к.э.н., старший преподаватель кафедры информационного менеджмента ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана», академический адвокат ISACA

Г.С. НЕРСЕСЯН,

аспирант кафедры аудита и налогообложения Кировоградского национального технического университета

ИТ-аудит – инструмент стратегического управления организации

Статья посвящена исследованию аудита информационных технологий (ИТ-аудита) как инструмента стратегического управления, в частности, с точки зрения его применения в системе ИТ-менеджмента организаций как внешней консалтинговой услуги. Предложен обобщенный комплекс мероприятий внешнего ИТ-аудита. Разработан опросный лист для проведения предварительной диагностики ИТ-среды организации.

Ключевые слова: стратегическое управление ИТ, ИТ-аудит, внешний ИТ-аудит.

R. US,

Ph.D., senior lecturer in Information Management Department of the SHEE «Kyiv National Economic University.» ISACA academic advocate

G. NERSESIAN,

postgraduate in Audit and Tax Department of the Kirovograd National Technical University

It audit – strategic management tool of organization

The article investigates the information technology audit (IT audit) as a strategic management tool, particularly in terms of its application in the IT management system of organizations as external consulting services. Generalized set of the external IT audits measures. Developed a questionnaire for preliminary diagnosis of IT environment.

Key words: IT Governance, IT audit, external IT audit.

Постановка проблеми. Нині для керівників більшості організацій (компаній) інформація і технології, які забезпечують її використання для цілей бізнесу, є найціннішими, хоча і не до кінця зрозумілими ресурсами в конкурентному середовищі. Успішні компанії чітко усвідомлюють вигоди від вико-

ристання інформаційних технологій (ІТ), активно впроваджують останні у власні бізнес-процеси, підвищуючи їх цінність, ефективність і інші переваги. При цьому дедалі більша інтеграція інформаційних технологій у процеси господарської діяльності, а також поглиблення залежності результатів бізне-

су від використання ІТ обумовлюють зростання їх значимості як стратегічного ресурсу, управління яким повинно здійснюватись на відповідному рівні.

Засади стратегічного управління інформаційними технологіями організацій сформульовані в концепції «IT Governance», на якій нині базуються передові практики ІТ-менеджменту. Сутність цієї концепції полягає у побудові в компанії такої системи управління інформаційними технологіями, при якій ІТ-стратегія приведена у відповідність із загальною бізнес-стратегією, цілі і процеси ІТ – з цілями і процесами бізнесу. Досягнення такого рівня управління на практиці можливе лише за умови цілісного підходу до середовища інформаційних технологій (ІТ-середовища) організації як складної системи, постійного моніторингу її складових за визначеними показниками ефективності, а також проведення регулярного аудиту інформаційних технологій (ІТ-аудиту) за визначеними об'єктами/цілями контролю. При цьому ІТ-аудит як інструмент стратегічного управління відіграє ключову роль.

Метою статті є дослідження аудиту інформаційних технологій як інструменту стратегічного управління, зокрема, з погляду його застосування в системі ІТ-менеджменту організацій як зовнішньої консалтингової послуги.

Виклад основного матеріалу. Аналіз практики ІТ-менеджменту компаній показує, що, залежно від рівня зрілості системи управління ІТ в організації, окрім переваг, застосування інформаційних технологій також може мати і негативні для бізнесу наслідки, зокрема, такі як реалізація різноманітних ІТ-ризиків (починаючи від несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації, і закінчуючи фінансовими махінаціями), неповернення інвестицій в ІТ, залежність неперервності бізнес-процесів від ІТ та ін. Тому практична реалізація концепції стратегічного управління ІТ в компанії є дуже важливим і відповідальним завданням, реалізація якого потребує застосування спеціальних інструментів, одним із яких є аудит інформаційних технологій.

Використання ІТ-аудиту в системі ІТ-менеджменту компанії дає можливість її керівництву чітко побачити місце впроваджених інформаційних технологій в загальній організаційній структурі, а також їхній внесок у досягнення цілей бізнесу, оцінити відповідність ІТ-стратегії загальній стратегії бізнесу, рівень зрілості ІТ-процесів і менеджменту ІТ-ризиків. При цьому регулярний характер проведення ІТ-аудиту забезпечує сталість процесу розвитку ІТ-середовища компанії в напрямку реалізації концепції стратегічного управління ІТ.

Узагальнюючи різноманітні трактування сутності ІТ-аудиту [2], можна його визначити як незалежну перевірку (експертизу) ІТ-середовища організації з метою отримання достовірної інформації (фактів) про його поточний стан, формування об'єктивного аудиторського висновку, а також надання рекомендацій щодо удосконалення цієї підсистеми організації.

Найбільш наближеним до запропонованого визначення сутності ІТ-аудиту є його застосування в системі ІТ-менеджменту компанії як зовнішньої консалтингової послуги, або зовнішнього ІТ-аудиту [4]. Проведення аудиту інформаційних технологій у такий спосіб буде мати найбільший позитивний ефект для його замовника, оскільки максимально орієнтоване на незалежність і об'єктивність його виконання.

Виходячи з аналізу різноманітних методик проведення аудиту інформаційних технологій [4, 1], а також керуючись концептуальними засадами стратегічного управління ІТ, передовими практиками ІТ-менеджменту [5–13] і цілісним підходом до управління ІТ-середовищем організації як складною системою [3], можна запропонувати такий узагальнений комплекс заходів реалізації зовнішнього ІТ-аудиту: попередня діагностика ІТ-середовища, аудит ІТ-інфраструктури, аудит ІТ-підрозділу, аудит ІТ-безпеки, контроль впровадження рекомендацій ІТ-аудиту. Розглянемо запропонований комплекс заходів проведення зовнішнього ІТ-аудиту більш детально.

Попередня діагностика ІТ-середовища – проводиться на протязі 3 – 5 робочих днів для визначення видів, строків проведення і вартості робіт по ІТ-аудиту. У процесі проведення діагностики збирається інформація про компанію (замовника аудиту), необхідна для виявлення ключових проблем у сфері ІТ. Це дозволить розробити детальну пропозицію щодо проведення ІТ-аудиту в компанії.

Аудит ІТ-інфраструктури – проводиться з метою отримання достовірної інформації (фактів) про поточний стан інфраструктури впроваджених в організації інформаційних технологій, її сильні і слабкі сторони, ефективність функціонування для досягнення цілей бізнесу, а також надання професійних рекомендацій щодо вдосконалення цієї підсистеми ІТ-середовища компанії.

Аудит ІТ-підрозділу – проводиться з метою отримання достовірної інформації (фактів) про поточний стан підрозділу управління інформаційним технологіями організації, його сильні і слабкі сторони, ефективність функціонування для досягнення цілей бізнесу, а також надання професійних рекомендацій щодо вдосконалення цієї підсистеми ІТ-середовища компанії.

Аудит ІТ-безпеки – проводиться з метою отримання достовірної інформації (фактів) про поточний стан інформаційної безпеки організації, її сильні і слабкі сторони, ефективність функціонування для досягнення цілей бізнесу, а також надання професійних рекомендацій щодо вдосконалення цієї підсистеми ІТ-середовища компанії.

Контроль впровадження рекомендацій ІТ-аудиту – проводиться з метою контролю і підтримки впровадження результатів аудиту його замовником. Цей етап є важливою практикою виконавця аудиту в напрямку забезпечення високого рівня якості і корисності результатів аудиту для максимального задоволення потреб бізнесу замовника.

З погляду виконавця зовнішнього ІТ-аудиту найбільш відповідальним і таким, що потребує найбільшої уваги, серед зазначеного вище комплексу заходів ІТ-аудиту є попередня діагностика ІТ-середовища. Оскільки кожен окремий випадок зовнішнього ІТ-аудиту розглядається його виконавцем як окремий проект зі своїми унікальними особливостями. На цьому етапі за короткий проміжок часу виконавець аудиту повинен настільки чітко зрозуміти проблеми і потреби замовника, щоб зробити йому максимально вдалу комерційну пропозицію, яка в результаті реалізації ІТ-аудиту буде мати для нього максимальну вигоду, що у свою чергу забезпечить виконавцю тривалу співпрацю із замовником щодо надання йому такої послуги на регулярній основі.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Таблиця 1. Лист-замовлення на проведення ІТ-аудиту *

«Повна назва Замовника»
<p>1. Загальні відомості про Замовника:</p> <p>1.1. Повна назва компанії.</p> <p>1.2. Юридична адреса.</p> <p>1.3. Сфера діяльності (види економічної діяльності).</p> <p>1.4. Наявна, детально описана і задокументована загальна організаційна структура компанії.</p> <p>1.5. Загальна кількість працівників компанії.</p> <p>1.6. Об'єкти компанії, які будуть включені до проекту консалтингу (ІТ-аудиту), включаючи материнську компанію.</p> <p>1.7. Відповідальні особи.</p> <p>1.8. Контактні номери телефонів.</p> <p>1.9. Інша інформація, важлива для врахування при проведенні ІТ-аудиту.</p>
<p>2. Стратегія бізнесу:</p> <p>2.1. Визначена і задокументована місія бізнесу.</p> <p>2.2. Визначена, детально описана і задокументована загальна стратегія бізнесу.</p> <p>2.3. Визначено, детально описано і задокументовано дерево цілей бізнесу.</p> <p>2.4. Задокументовані і виконуються тактичні та оперативні плани реалізації стратегії бізнесу.</p> <p>2.5. Визначені, детально описані і задокументовані стандарти, політики, принципи, правила, посадові інструкції діяльності компанії.</p> <p>2.6. Наявні і задокументовані результати самоаналізу компанії за методиками бенчмаркінгу, SWOT, STEP або іншими на актуальну дату.</p> <p>2.7. Визначені ключові фактори успіху та ключові показники ефективності бізнесу, задокументовані результати їх моніторингу на актуальну дату.</p> <p>2.8. Інша інформація, важлива для врахування при проведенні ІТ-аудиту.</p>
<p>3. Бізнес-процеси:</p> <p>3.1. Бізнес-процеси компанії змодельовані «ЯК Є» (AS IS), детально описані на всіх рівнях декомпозиції та задокументовані на актуальну дату.</p> <p>3.2. Бізнес-процеси компанії оптимізовані до стану «ЯК ПОВИННО БУТИ» (TO BE), детально описані на всіх рівнях декомпозиції та задокументовані на актуальну дату.</p> <p>3.3. Бізнес-процеси повністю узгоджені між собою та пов'язані в єдину систему/мережу процесів.</p> <p>3.4. Найнижчий рівень декомпозиції моделей бізнес-процесів компанії описаний і задокументований у вигляді посадових інструкцій виконавців конкретних робіт/функцій бізнес-процесів.</p> <p>3.5. Бізнес-процеси узгоджені із цілями та стратегією бізнесу та повною мірою забезпечують їх реалізацію.</p> <p>3.6. Наявні задокументовані результати функціонально-вартісного аналізу бізнес-процесів на актуальну дату.</p> <p>3.7. Наявні програмні засоби або модулі корпоративної інформаційної системи (IC) для оперативного управління і моніторингу системи бізнес-процесів компанії (класу BPMS або інші), результати їх використання задокументовані на актуальну дату.</p> <p>3.8. Наявні програмні засоби або модулі IC для здійснення оперативної бізнес-аналітики (класу BI, OLAP або інші), результати їх використання задокументовані на актуальну дату.</p> <p>3.9. Інша інформація, важлива для врахування при проведенні ІТ-аудиту.</p>
<p>4. ІТ-інфраструктура:</p> <p>4.1. Визначена і задокументована архітектура ІТ-інфраструктури компанії.</p> <p>4.2. Наявна і задокументована на актуальну дату детальна інформація про:</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.1. Інформаційні ресурси і потоки компанії.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.2. Дані.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.3. Конфігурації.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.4. Апаратне забезпечення.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.5. Програмне забезпечення.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.6. Локальну мережу.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.7. З'єднання із зовнішніми та бездротовими мережами.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.8. WEB-ресурси.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.9. Хмарні обчислення.</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.10. Корпоративну інформаційну систему (IC).</p> <p style="padding-left: 20px;">4.2.11. Інциденти в ІТ-інфраструктурі (поломки, збої, перевантаження електромережі, серверів тощо).</p> <p>4.3. Наявні і задокументовані на актуальну дату результати самоаналізу ІТ-витрат компанії за методиками TCO, ROI, EVA.</p> <p>4.4. Визначені ключові фактори успіху та ключові показники ефективності ІТ-інфраструктури, задокументовані результати їх моніторингу на актуальну дату.</p> <p>4.5. Наявні програмні засоби або модулі корпоративної інформаційної системи для оперативного моніторингу ІТ-інфраструктури, задокументовані результати їх використання на актуальну дату.</p> <p>4.6. Кількість користувачів ІТ-інфраструктури компанії.</p> <p>4.7. Інша інформація, важлива для врахування при проведенні ІТ-аудиту.</p>
<p>5. ІТ-підрозділ:</p> <p>5.1. В компанії існує та функціонує на постійній основі ІТ-підрозділ.</p> <p>5.2. ІТ-підрозділ компанії функціонує як окрема структурна одиниця.</p> <p>5.3. Штат ІТ-підрозділу (кількість).</p> <p>5.4. Наявна, детально описана і задокументована організаційна структура ІТ-підрозділу компанії.</p> <p>5.5. В компанії існує посада ІТ-директора (CIO).</p> <p>5.6. ІТ-директор має статус TOP-менеджера в компанії, наділений повноваженнями самостійно приймати стратегічні рішення, вносити зміни в ІТ-стратегію, ІТ-процеси тощо.</p> <p>5.7. Визначені, детально описані і задокументовані стандарти, політики, принципи, правила, посадові інструкції діяльності ІТ-підрозділу компанії.</p> <p>5.8. Діяльність ІТ-підрозділу та його складових відділів (служб) організовано за сервісним підходом.</p> <p>5.9. Взаємодія між ІТ-підрозділом як постачальником ІТ-сервісів та їх кінцевими користувачами організовано в програмному середовищі класу HelpDesk/ServiceDesk.</p>

<p>5.10. IT-підрозділ делегує деякі функції чи процеси на IT-аутсорсинг, наявні і задокументовані угоди із постачальниками таких послуг.</p> <p>5.11. Детально описані і задокументовані на актуальну дату усі проекти компанії у сфері IT (наприклад, створення нового програмного забезпечення для потреб бізнесу тощо).</p> <p>5.12. Задокументована на актуальну дату інформація про інциденти в компанії, пов'язані з діяльністю IT-підрозділу.</p> <p>5.13. IT-стратегія:</p> <p>5.13.1. Визначена, детально описана і задокументована IT-стратегія компанії.</p> <p>5.13.2. IT-стратегія компанії узгоджена із загальною стратегією бізнесу та спрямована на реалізацію останньої.</p> <p>5.13.3. Визначено, детально описано і задокументовано дерево IT-цілей компанії.</p> <p>5.13.4. IT-цілі компанії узгоджені із цілями бізнесу та спрямовані на досягнення останніх.</p> <p>5.13.5. Задокументовані і виконуються тактичні й оперативні плани реалізації IT-стратегії.</p> <p>5.13.6. Визначені, детально описані і задокументовані стандарти, політики, принципи, правила IT-менеджменту.</p> <p>5.13.7. Визначені ключові фактори успіху та ключові показники ефективності IT-підрозділу, задокументовані результати їх моніторингу на актуальну дату.</p> <p>5.14. IT-стратегія:</p> <p>5.14.1. Визначена, детально описана і задокументована IT-стратегія компанії.</p> <p>5.14.2. IT-стратегія компанії узгоджена із загальною стратегією бізнесу та спрямована на реалізацію останньої.</p> <p>5.14.3. Визначено, детально описано і задокументовано дерево IT-цілей компанії.</p> <p>5.14.4. IT-цілі компанії узгоджені із цілями бізнесу та спрямовані на досягнення останніх.</p> <p>5.14.5. Задокументовані і виконуються тактичні й оперативні плани реалізації IT-стратегії.</p> <p>5.14.6. Визначені, детально описані і задокументовані стандарти, політики, принципи, правила IT-менеджменту.</p> <p>5.14.7. Визначені ключові фактори успіху та ключові показники ефективності IT-підрозділу, задокументовані результати їх моніторингу на актуальну дату.</p> <p>5.15. IT-процеси:</p> <p>5.15.1. IT-процеси компанії змодельовані «ЯК Є» (AS IS), детально описані на всіх рівнях декомпозиції та задокументовані на актуальну дату.</p> <p>5.15.2. IT-процеси компанії оптимізовані до стану «ЯК ПОВИННО БУТИ» (TO BE), детально описані на всіх рівнях декомпозиції та задокументовані на актуальну дату.</p> <p>5.15.3. IT-процеси компанії повністю узгоджені між собою та пов'язані в єдину систему/мережу процесів.</p> <p>5.15.4. IT-процеси повністю відповідають бізнес-процесам компанії та спрямовані на автоматизацію останніх.</p> <p>5.15.5. IT-процеси компанії узгоджені із IT-цілями та IT-стратегією компанії та повною мірою забезпечують їх реалізацію.</p> <p>5.15.6. Найнижчий рівень декомпозиції моделей IT-процесів компанії описаний і задокументований у вигляді сценаріїв виконання конкретних функцій або процедур.</p> <p>5.15.7. Наявні задокументовані результати функціонально-вартісного аналізу IT-процесів компанії на актуальну дату.</p> <p>5.15.8. Визначені ключові фактори успіху та ключові показники ефективності IT-процесів, задокументовані результати їх моніторингу на актуальну дату.</p> <p>5.16. Інша інформація, важлива для врахування при проведенні IT-аудиту.</p>
<p>6. IT-безпека:</p> <p>6.1. В компанії існує та функціонує на постійній основі служба (відділ) інформаційної безпеки (IT-безпеки).</p> <p>6.2. Штат і керівництво відділу IT-безпеки (кількість).</p> <p>6.3. Наявна, детально описана і задокументована організаційна структура відділу IT-безпеки компанії.</p> <p>6.4. Визначені, детально описані і задокументовані стандарти, політики, принципи, правила, посадові інструкції щодо IT-безпеки та ризик-менеджменту IT компанії.</p> <p>6.5. В компанії впроваджена система управління інформаційною безпекою (СУІБ), детально описаний її функціонал, задокументовані результати її роботи на актуальну дату.</p> <p>6.6. Виявлені, детально описані і задокументовані на актуальну дату IT-ризик компанії та результати їх оцінювання й аналізу.</p> <p>6.7. Впроваджені і детально описані заходи і засоби протидії IT-ризикам компанії (системи IT-контролів), задокументовані результати їх функціонування на актуальну дату, а також результати оцінювання й аналізу їх ефективності.</p> <p>6.8. Задокументована на актуальну дату інформація про інциденти в IT-безпеці компанії.</p> <p>Інша інформація, важлива для врахування при проведенні IT-аудиту.</p>
<p>7. IT-аудит:</p> <p>7.1. Цілі IT-аудиту.</p> <p>7.2. Завдання IT-аудиту.</p> <p>7.3. Питання IT-аудиту.</p> <p>7.4. Контрольні об'єкти IT-аудиту.</p> <p>7.5. Критерії (стандарти) IT-менеджменту для порівняння.</p> <p>7.6. Задокументовані результати попередніх IT-аудитів (звіти, рекомендації).</p> <p>7.7. Інша інформація, важлива для врахування при проведенні IT-аудиту.</p>

* Джерело: розроблено автором.

Виходячи із зазначеного вище пропонуємо здійснювати попередню діагностику IT-середовища в межах зовнішнього IT-аудиту на основі робочого аудиторського документа – опитувального листа «Лист-замовлення на проведення IT-аудиту», що наведений нижче (табл. 1). Запропонований опитувальний лист для проведення попередньої діагностики IT-середовища організації розроблений у відповідності до концептуальних засад стратегічного управління IT, передових практик IT-менеджменту, зокрема, IT-аудиту [5–13], а

також цілісного підходу до управління IT-середовищем організації як складною системою [3].

Документування фактів у процесі попередньої діагностики IT-середовища замовника IT-аудиту із застосуванням запропонованого опитувального листа повинно здійснюватись із належним рівнем деталізації. Оскільки на основі аналізу зібраної на цьому етапі інформації про IT-середовище виконавець аудиту повинен буде підготувати відповідний «Лист-пропозицію на проведення IT-аудиту»,

обґрунтуванням якого будуть задокументовані результати попередньої діагностики. Зазначені вище документи відносяться до аудиторської документації і можуть розглядатись сторонами аудиту як невід'ємна частина договору на проведення ІТ-аудиту, або як відповідні додатки до нього.

Висновки

В умовах зростання необхідності управління середовищем інформаційних технологій організацій на стратегічному рівні, застосування аудиту інформаційних технологій як відповідного інструменту ІТ-менеджменту набуває все більшого поширення серед числа компаній, які мають намір максимізувати власні конкурентні переваги від використання впроваджених ІТ для досягнення стратегічних цілей бізнесу. При цьому з погляду максимального позитивного ефекту від проведення ІТ-аудиту для його замовника найбільшою увагою заслуговує саме зовнішній ІТ-аудит, який рекомендується проводити на регулярній основі. Узагальнений комплекс заходів реалізації такого аудиту запропонований у відповідності до концептуальних засад стратегічного управління ІТ, передових практик ІТ-менеджменту, зокрема, ІТ-аудиту, а також цілісного підходу до управління ІТ-середовищем організації як складною системою. Найбільш відповідальним заходом при проведенні зовнішнього ІТ-аудиту з погляду його виконавця є попередня діагностика ІТ-середовища замовника, для професійного виконання якої було запропоновано застосовувати авторську розробку відповідної аудиторської документації.

Список використаних джерел

1. Лазарева С. Ф. Методологічне і методичне забезпечення аудиту інформаційних технологій / С. Ф. Лазарева, Р. Л. Ус // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – К.: НДЕІ, 2012. – Вип. 1 (128). – С. 117–125.
2. Ус Р. Л. Аудит інформаційних технологій – новий вид аудиту організацій / Р. Л. Ус // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – К.: НДЕІ, 2013. – Вип. 1 (140). – С. 81–86.
3. Ус Р. Л. Моделі холистичного аудиту інформаційних технологій / Р. Л. Ус // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – К.: НДЕІ, 2011. – Вип. 5 (120). – С. 147–153.
4. Ус Р. Л. Узагальнена класифікація видів аудиту інформаційних технологій / Р. Л. Ус // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – К.: НДЕІ, 2013. – Вип. 2 (141). – С. 143–148.
5. COBIT 4.1 // IT Governance Institute, 2007. – 196 p.
6. Enterprise Value: Governance of IT Investments – The Val IT Framework 2.0 // IT Governance Institute, 2008. – 119 p.
7. Information technology – Security techniques – Information security risk management – BS ISO/IEC 27005:2008 // BSI, 2008. – 64 p.
8. ITIL v.3 – Lifecycle Publication Suite // OGC, 2007. – 1200 p.
9. Introduction to IT Audit Student Notes // INTOSAI, 2007. – 45 p.
10. IT Methods Student Notes // INTOSAI, 2007. – 97 p.
11. IT Standards, Guidelines, and Tools and Techniques for Audit and Assurance and Control Professionals // ISACA, 2010. – 330 p.
12. The Business Model for Information Security // ISACA, 2010 – 73 p.
13. The Risk IT Framework // ISACA, 2009. – 107 p.

І.К.ЧУКАЄВА,

д. е. н., г.н.с., Інститут економіки та прогнозування НАН України

Державна підтримка розвитку енергетичної інфраструктури

У статті розглянуто можливості державної підтримки енергетичної інфраструктури України в сучасних економічних умовах. Зокрема, проаналізовано форми державної підтримки систем забезпечення вуглеводнями.

Ключові слова: державна підтримка, енергетична інфраструктура, системи забезпечення вуглеводнів, фінансові інструменти.

І.К. ЧУКАЄВА

д.э.н., г.н.с., Інститут економіки та прогнозування НАН України

Государственная поддержка развития энергетической инфраструктуры

В статье рассмотрены возможности государственной поддержки энергетической инфраструктуры Украины в современных экономических условиях. В частности, проанализированы формы государственной поддержки систем обеспечения углеводородами.

Ключевые слова: государственная поддержка, энергетическая инфраструктура, системы обеспечения углеводородами, фискальные инструменты.

I. CHUKAEVA,

PhD, g.n.s., Institute of Economics and Forecasting National Academy of Sciences of Ukraine

State support for the development of energy infrastructure

The article discusses the possibility of the state's energy infrastructure to support Ukraine in the current economic conditions. In particular, we analyzed the forms of state support to ensure hydrocarbon systems.

Keywords: state support, energy infrastructure, system software hydrocarbons, fiscal instruments.

Постановка проблеми. Реалізація багатьох інфраструктурних проектів неможлива без державної підтримки. Тому, не рідко, інфраструктурні об'єкти, що знаходяться в приватному або частковому з державою управлінні субсидуються з бо-

ку держави. В сукупності, такі заходи дозволяють підвищити економічну ефективність реалізації інфраструктурних проектів для приватних інвесторів, що призводить до реалізації проектів економічно ефективних в цілому для регіону або країни.